

Číslo spisu: 23127/2024-M_OdiSVNR
Číslo záznamu: 95880/2024

V Bratislave, 22. 08. 2024

ROZHODNUTIE

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ako vecne príslušný orgán podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) a podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

UKLADÁ POSKYTOVATEĽOVI SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Senior Modrová, n.o.,

Modrová 298, 916 35 Modrová, IČO: 45741336

(ďalej len „účastník konania“ alebo „poskytovateľ sociálnej služby“)

POKUTU VO VÝŠKE 1 000 EUR (SLOVOM TISÍC EUR)

podľa ustanovenia § 10 ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach

ZA SPRÁVNY DELIKT V OBLASTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB:

I. podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. e) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), ktorého sa účastník konania - poskytovateľ sociálnej služby **dopustil v mieste poskytovania sociálnej služby (Modrová 298, 916 35 Modrová) tým, že pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby nepostupoval:**

- podľa ustanovenia § 74 ods. 2 písm. e) tretieho bodu zákona o sociálnych službách, keďže **nemal od 01. 01. 2023 do 09. 02. 2023 uzatvorenú písomnú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby** v zariadení opatrovateľskej služby s fyzickou osobou - p. [REDAKOVANÉ], narodeným [REDAKOVANÉ], napriek tomu, že mu v tomto období v zariadení opatrovateľskej služby účastník konania sociálnu službu poskytoval,
- podľa ustanovenia 74 ods. 6 písm. a) zákona o sociálnych službách, keďže

podmienil uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným plnením tak, že dňa 04. 11. 2022, teda v ten istý deň ako deň nástupu prijímateľky p. [REDACTED], narodenej [REDACTED] do zariadenia sociálnych služieb uzatvoril s touto prijímateľkou sociálnej služby „Zmluvu o poskytovaní sociálnej služby (ZPS 2022/01/621)“, ktorá obsahuje ustanovenie o jej povinnosti uhradiť jednorazový manipulačný poplatok pri nástupe do zariadenia vo výške 100 Eur a vratnú zábezpeku splatnú pri nástupe do zariadenia vo výške 1000 Eur,

- **podľa ustanovenia 74 ods. 7 písm. h) zákona o sociálnych službách, keď zmluvy o poskytovaní sociálnej služby neobsahovali spôsob určenia sumy úhrady**, a to za jednotlivé stravné jednotky (raňajky, desiata, obed, olovrant, večera, prípadne druhá večera) v Zmluve č. A 544/2021 ŠZ o poskytovaní sociálnej služby v CSS Senior Modrová, n. o., Modrová 298, 916 35 zo dňa 01. 11. 2021 uzatvorenej s prijímateľkou sociálnej služby s pani [REDACTED], narodenou dňa [REDACTED] a v Zmluve č. A 542/2022 ZOS o poskytovaní sociálnej služby v CSS Senior Modrová, n. o., Modrová 298, 916 35 zo dňa 01. 05. 2022 uzatvorenej s prijímateľom sociálnej služby s pánom [REDACTED], narodeným [REDACTED],
- **podľa ustanovenia 74 ods. 8 zákona o sociálnych službách, keďže neuzatvoril osobitnú zmluvu na vykonávanie iných činností** podľa § 15 ods. 3 zákona o sociálnych službách, ktoré zákon o sociálnych službách neupravuje a zvyšujú kvalitu sociálnej služby, ale v mesiacoch november 2022 až december 2022 prijímateľovi sociálnej služby p. [REDACTED], narodenom [REDACTED] fakturoval aj sumu na úhradu za využívanie televíznej služby,

II. podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách, ktorého sa účastník konania dopustil tak, že nezaznamenal telesné obmedzenie v registri telesných a netelesných obmedzení podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách, ktoré použil dňa 23. 11. 2022 v mieste poskytovania sociálnej služby (Modrová 298, 916 35 Modrová) pri poskytovaní sociálnej služby voči prijímateľke sociálnej služby pani [REDACTED], narodenej [REDACTED],

III. podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách, ktorého sa účastník konania dopustil tak, že pri poskytovaní sociálnej služby porušil povinnosti podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách, tým, že mal menej zamestnancov s plným fondom pracovného času a menší percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov, teda nedodrжал maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov **v špecializovanom zariadení s celoročnou pobytovou formou**, ktorý má mať vzhľadom na kapacitu zapísanú v registri sociálnych služieb pre tento druh a formu sociálnej služby (k dátumu začatia výkonu dozoru dňa 09. 02. 2023 registrovaná kapacita 25 miest).

Rovnako sa tohto skutku dopustil **v zariadení opatrovateľskej služby s celoročnou pobytovou formou**, kde **nedodržel maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca**, ktorý má mať vzhľadom na kapacitu zapísanú v registri sociálnych služieb pre tento druh a formu sociálnej služby (k dátumu začatia výkonu dozoru dňa 09. 02. 2023 registrovaná kapacita 40 miest). **V zariadení pre seniorov s celoročnou pobytovou formou** (v ktorom počet fyzických osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti IV-VI je viac ako 50% z celkového počtu prijímateľov sociálnej služby), **nedodržel maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca**, ktorý má mať vzhľadom na kapacitu zapísanú v registri sociálnych služieb pre tento druh a formu sociálnej služby (k dátumu začatia výkonu dozoru dňa 09. 02. 2023 registrovaná kapacita 40 miest).

Uloženú pokutu je účastník konania povinný uhradiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, číslo účtu v tvare IBAN: SK25 8180 0000 0070 0010 6675, konštantný symbol: 0558, variabilný symbol: 958802024

ODÔVODNENIE ROZHODNUTIA

1. Inšpekcia v sociálnych veciach ministerstva (ďalej len „ISV“) na základe **poverenia na výkon dozoru č. 2/2023/ODPISVNR_SS začala** dňa 09. 02. 2023 **u poskytovateľa sociálnej služby výkon dozoru nad dodržiavaním zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnych služieb**. Preverovaným obdobím bol čas od 01. 10. 2022 do dňa začatia výkonu dozoru, teda do 09. 02. 2023.

Predmetom dozoru bolo pritom okrem iného dodržiavanie povinností poskytovateľa pri poskytovaní sociálnej služby **pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej službe a dodržiavaní záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby podľa ustanovenia § 74 zákona o sociálnych službách, pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách, dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov** v súlade s prílohou č. 1 podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách a **plniť súvisiace štandardy kvality podľa prílohy č. 2 podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách**.

Dňa 31. marca 2024 bol dozor platne ukončený prerokovaním protokolu s poskytovateľom sociálnej služby.

K BODU I. VÝROKU TOHTO ROZHODNUTIA:

2. Poskytovateľ sociálnej služby dňa 01. 05. 2022 s prijímateľom sociálnej služby s pánom [REDAKOVANÉ] narodeným [REDAKOVANÉ] uzatvoril „Zmluvu č. A 542/2022 ZOS o poskytovaní sociálnej služby v CSS Senior Modrová, n. o., Modrová 298, 916 35“, a to na dobu určitú (01. 05. 2022 – 31. 12. 2022). Na základe tejto zmluvy bola prijímateľovi poskytovaná sociálna služba v zariadení opatrovateľskej služby. Tento prijímateľ sociálnej

služby však bol prítomný v zariadení sociálnych služieb v čase výkonu dozoru, teda dňa 09. 02. 2023, pričom mu bola poskytovaná sociálna služba (odborné, obslužné a ďalšie činnosti) bez písomnej zmluvy, a to od 01. 01. 2023 do 09. 02. 2023. **Poskytovateľ sociálnej služby však nepredložil ISV žiadny dodatok k predmetnej zmluve na ďalšie obdobie, resp. novú písomnú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, na základe ktorej by bola pánovi [REDAKOVANÉ] poskytovaná sociálna služba.** Zároveň bola dňa 28. 12. 2022 za obdobie 01. 01. 2023 – 31. 01. 2023 pánovi [REDAKOVANÉ] vystavená poskytovateľom sociálnej služby Faktúra číslo: 542-01/2023 na sumu [REDAKOVANÉ] Eur, v ktorej boli uvedené položky Pobyť v zariadení CSS Modrová v termíne od 01.01.-31.01.2023, Fakturujeme lieky a Služby TV. Tiež mu bola dňa 27. 01. 2023 vystavená poskytovateľom sociálnej služby Faktúra číslo: 542-02/2023 na sumu [REDAKOVANÉ] Eur, v ktorej boli uvedené položky Pobyť v zariadení CSS Modrová v termíne od 01.02.-28.02.2023, Fakturujeme lieky a Služby TV.

3. Podľa ustanovenia § 74 ods. 2 písm. e) tretieho bodu zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby **povinný uzatvoriť písomnú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby,** ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými je aj zariadenie opatrovateľskej služby. Uvedené ustanovenie o náležitosti zmluvy, jej formy, je z dôvodu ochrany a predchádzania vzniku neistej pozície zmluvných strán. Písomná forma zmluvy sa zvyčajne vyžaduje v prípadoch, kedy je dôležité zdôrazniť dôležitosť tohto právneho úkonu, obmedzenia rizika pozmeňovania vôle zmluvných strán či z dôvodu preukazovania a archivácie. Zároveň v písomnej zmluve dochádza ku komplexnejšiemu obsiahnutiu práv a povinností zmluvných strán. Okrem toho v prípadoch, keď je osoba odkázaná na sociálnu službu a nachádza sa v nepriaznivej sociálnej situácii, čiže je ohrozená sociálnym vylúčením alebo obmedzená v schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy je potrebné tieto osoby v čo najvyššej možnej miere chrániť, a to aj písomnou formou zmluvy v prípade sociálnych služieb uvedených v ustanovení § 74 ods. 2 zákona o sociálnych službách.
4. Poskytovateľ sociálnej služby dňa 04. 11. 2022 uzatvoril s prijímateľkou pani [REDAKOVANÉ], narodenou [REDAKOVANÉ], „Zmluvu o poskytovaní sociálnej služby (ZPS 2022/01/621)“ na dobu neurčitú od 04. 11. 2022. V predmetnej zmluve v článku VIII označenom ako „*Suma úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a jej platenia*“ sa v siedmom bode nachádza ustanovenie o tom, že prijímateľka sociálnej služby je povinná uhradiť jednorazový manipulačný poplatok pri nástupe do zariadenia vo výške 100 Eur, ďalej vratnú zábezpeku splatnú pri nástupe do zariadenia vo výške 1000 Eur. Zákon o sociálnych službách explicitne **ustanovuje, že poskytovateľ sociálnej služby nesmie podmieniť uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným alebo nepeňažným plnením.**
5. Podľa ustanovenia § 74 ods. 6 písm. a) zákona o sociálnych službách, je totiž neplatný právny úkon, ktorým poskytovateľ sociálnej služby podmieňuje uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným alebo nepeňažným plnením. Podmieňovanie sociálnej služby vyššie uvedenými peňažnými plneniami je preukázané vzhľadom na dátumy, kedy bola zmluva uzatvorená a od kedy došlo k reálnemu poskytovaniu sociálnej služby. Identickosť týchto dátumov – 04. 11. 2022 preukazuje, že poskytovateľ sociálnej služby by bez úhrady peňažných plnení v sume 100 Eur a 1000 Eur neuzatvoril zmluvu o poskytovaní sociálnej služby. Obe tieto sumy sú splatné pri nástupe do zariadenia, čiže tiež 04. 11. 2022. V dôvodovej správe

k pôvodnému zneniu zákona o sociálnych službách, (poskytovateľ nesmie podmieniť uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným či nepeňažným plnením) je uvedené, že dôvodom takejto právnej úpravy je, aby poskytovatelia nepožadovali od budúcich prijímateľov zariadení rôzne „vstupné poplatky“. Totiž **platenie tohto typu poplatkov je obchádzaním účelu a zmyslu ochrany prijímateľa sociálnej služby pred platením úhrady neprimeranej jeho príjmu a majetku a garantovaného zostatku z príjmu po zaplatení úhrady.**

Charakter zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb nepripúšťa možnosť splnenia určitej povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby dohodou o zábezpeke či iným plnením, ktoré zákon o sociálnych službách nepredpokladá, navyše je v rozpore s jeho účelom. Takéto peňažné plnenia nemôžu byť ani súčasťou zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a ani predmetom inej osobitnej zmluvy. Teda uvedená zmluvná podmienka úhrady daných súm je v rozpore s princípmi, ktoré stanovil zákonodarca pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby, pretože reálne limituje dostupnosť sociálnej služby pre potenciálnych prijímateľov. Je neprijateľné, aby poskytovateľ sociálnej služby obmedzoval prístup potenciálnych prijímateľov k sociálnej službe na základe takýchto peňažných plnení. Okrem toho zmluva o poskytovaní sociálnej služby má prvky adhéznej zmluvy, pretože **poskytovateľ sociálnej služby má dominantné postavenie**, keďže prijímateľovi sociálnej služby zväčša ponúka len akceptáciu zmluvy, a to bez možnosti dojednanie si jednotlivých zmluvných ustanovení. Prijímateľom sociálnej služby má možnosť buď pristúpiť na podmieňovanie (podmienka v tomto prípade peňažného plnenia splatná pri nástupe do zariadenia) alebo takúto zmluvu neuzatvorí. Vo svojom vyjadrení k protokolu poskytovateľ sociálnej služby uviedol, že niektorí prijímatelia sociálnej služby vratnú zábezpeku neuhradili. Poskytovateľ okrem toho, že pri ním vybraných prijímateľoch sociálnej služby podmieňuje uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným plnením, **vytvára systém nerovnakého zaobchádzania s potenciálnymi prijímateľmi**, či už tými ktorí poskytli dané peňažné plnenie v porovnaní s tými, ktorí sa nachádzajú v zariadení bez takéhoto plnenia alebo s potenciálnymi prijímateľmi sociálnej služby, ktorí nemali finančné prostriedky na poskytnutie takýchto peňažných plnení, a teda neuzatvorili zmluvu o poskytovaní sociálnej služby.

6. Suma 100 Eur sa nachádza aj v Cenníku sociálnych služieb v zariadení Senior Modrová, n. o. (platný od 01. 04. 2022) ako príjmový poplatok, pričom je pri ňom uvedené, že sa platí jednorazovo a slúži na obstaranie kancelárskych a iných pomôcok, ako sú obaly na doklady, zdravotnú kartu, denné záznamy, liekovky, košíky na lieky, nádoby na hygienické potreby atď. V Cenníku sociálnych služieb v zariadení Senior Modrová, n. o. (platný od 01. 02. 2023) sa nachádza príjmový poplatok, ktorý je rozdelený na 100 Eur (jednorazový manipulačný poplatok pri nástupe do zariadenia) a 1000 Eur (vratná zábezpeka splatná pri nástupe do zariadenia). Poplatok v sume 100 Eur predstavuje poplatok za náklady za administratívne úkony súvisiace s prijímaním nového prijímateľa sociálnej služby, takéto náklady sú však neoddeliteľnou súčasťou poskytovania sociálnej služby a sú zahrnuté v prevádzkových nákladoch, ktoré sa premietajú do požadovanej úhrady za sociálnu službu.
7. Poskytovateľ sociálnej služby v „Zmluve č. A 544/2021 ŠZ o poskytovaní sociálnej služby v CSS Senior Modrová, n. o., Modrová 298, 916 35“ zo dňa 01. 11. 2021 uzatvorenej s prijímateľkou sociálnej služby s pani [REDAKOVANÉ], narodenou dňa [REDAKOVANÉ]

v článku VII „Cena za poskytnuté služby“ v bode 7.4 uvádza, že: „Suma úhrady za sociálnu službu obsahuje sumu za stravovanie vo výške 6,00 €/deň, strava je poskytovaná 5krát denne, prijímatelia sociálnej služby, ktorí sú diabetici užívajúci inzulín 6krát denne (druhá večera)“. Aj dozorovaná „Zmluva č. A 542/2022 ZOS o poskytovaní sociálnej služby v CSS Senior Modrová, n. o., Modrová 298, 916 35“ zo dňa 01. 05. 2022 uzatvorená s prijímateľom sociálnej služby s pánom [REDAKOVANÉ], narodeným [REDAKOVANÉ] vo svojom ustanovení v článku VII „Cena za poskytnuté služby“ v bode 7.4 uvádza, že: „Suma úhrady za sociálnu službu obsahuje sumu za stravovanie vo výške 6,50 €/deň, strava je poskytovaná 5krát denne, prijímatelia sociálnej služby, ktorí sú diabetici užívajúci inzulín 6krát denne (druhá večera)“. Taktiež „Cenník sociálnych služieb v zariadení Senior Modrová, n. o.“, platný od 01. 04. 2022 uvádza iba celkovú sumu za obslužnú činnosť akou je stravovanie, bez rozdelenia medzi jednotlivé jedlá (raňajky, desiatu, obed, olovrant, večeru a druhú večeru). Poskytovateľ v oboch zmluvách o poskytovaní sociálnej služby neuvádzal počet odobratých jedál podľa ustanovenia § 17 ods. 4 a 5 zákona o sociálnych službách, a aj vo výpočtových listoch a v cenníku uvádzal celkovú sumu za stravovanie.

8. Bez rozdelenia celkovej sumy za stravu na deň medzi jednotlivé podávané jedlá, nemá prijímateľ sociálnej služby možnosť disponovať informáciou, akú sumu uhradza za jednotlivé jedlá (raňajky, desiatu, obed, olovrant, večeru a druhú večeru). Podľa ustanovenia § 74 ods. 7 písm. h) zákona o sociálnych službách zmluva o poskytovaní sociálnej služby má **obsahovať nielen sumu úhrady za sociálnu službu, ale aj spôsob jej určenia a spôsob jej platenia.** Suma úhrady za sociálnu službu musí obsahovať podľa ustanovenia § 74 ods. 8 zákona o sociálnych službách sumu úhrady za jednotlivé odborné činnosti, jednotlivé obslužné činnosti a jednotlivé ďalšie činnosti. Pri jednotlivých činnostiach ako je ubytovanie, upratovanie, pranie je v prípade neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby možné prepočítať danú sumu na počet dní, počas ktorých sa prijímateľ sociálnej služby nachádzal v zariadení sociálnej služby. V prípade stravovania, suma je závislá od počtu odbraných jedál, práve preto je dôležité uvádzať nie len stravnú jednotku na deň, ale aj sumu za jednotlivé jedlá.

Bez tejto informácie (rozdelenie sumy stravného na deň medzi jednotlivé jedlá) sa v prípade napríklad neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby, a teda neposkytnutia všetkých mu všetkých jedál sa úhrada stáva neurčiteľná, a aj neodkontrolovateľná.

9. Poskytovateľ sociálnej služby v mesiacoch november 2022 – december 2022 do úhrady za poskytovanie sociálnej služby prijímateľovi sociálnej služby pánovi [REDAKOVANÉ], narodenom 30. 12. 1949 zahrnul do sumy úhrady za jednotlivé odborné, jednotlivé obslužné činnosti a jednotlivé ďalšie činnosti aj úhradu za používanie elektrických prijímačov/ vykonávanie iných činností uvedenej na faktúrach ako „Fakturujeme za služby TV“ či „služby TV“. Výšku úhrady za používanie elektrických prijímačov ako je televízor má poskytovateľ stanovenú vo svojom „Cenníku sociálnych služieb v zariadení Senior Modrová, n.o.“, ktorý je platný od 01.04.2022, a teda táto úhrada nie je stanovená v osobitnom cenníku. Rovnako tak absentuje osobitná zmluva, na základe ktorej by dochádzalo k poskytovaniu „nadštandardných služieb“. Ak poskytovateľ sociálnej služby poskytuje aj iné služby, ktoré zvyšujú kvalitu poskytovaných sociálnych služieb, je povinný tieto vzťahy, pokiaľ nie sú zahrnuté v ubytovaní, upraviť mimo rámec zmluvy o poskytovaní sociálnej služby samotnou zmluvou tak, že poskytovanie týchto „nadštandardných služieb“ musí byť predmetom ďalšej zmluvy. Z toho

vyplýva, že do úhrady za sociálnu službu nemožno započítať úhradu za vykonávanie, zabezpečovanie alebo utváranie podmienok na vykonávanie iných činností podľa ustanovenia § 15 ods. 3 zákona o sociálnych službách.

10. Podľa ustanovenia § 74 ods. 8 zákona o sociálnych službách, ak **poskytovateľ** sociálnej služby **vykonáva, zabezpečuje alebo utvára podmienky na vykonávanie iných činností podľa § 15 ods. 3** (ktoré zákon o sociálnych službách neupravuje a zvyšujú kvalitu sociálnej služby), sumu úhrady za tieto činnosti, spôsob jej určenia a spôsob jej platenia **obsahuje osobitná zmluva**, táto zmluva musí obsahovať aj úhrady za jednotlivé iné činnosti, ktorú poskytovateľ určí v súlade s aktuálnym cenníkom úhrady za iné činnosti, ktorý zverejní na svojom webovom sídle, a ak ho nemá, na inom verejne dostupnom mieste.
11. Ak má poskytovateľ sociálnej služby záujem poskytovať aj iné služby alebo starostlivosť, **je povinný tieto vzťahy upraviť mimo rámec zmluvy o poskytovaní sociálnej služby samostatnou zmluvou** tak, že poskytovanie týchto nadštandardných služieb“ musí byť predmetom ďalšej zmluvy **podľa ustanovenia § 51 Občianskeho zákonníka**.

K BODU II. VÝROKU TOHTO ROZHODNUTIA:

12. Výkonom dozoru bolo zistené, že poskytovateľ pri poskytovaní sociálnej služby **v zariadení pre seniorov** počas dňa 23. 11. 2022 **použil telesné obmedzenie**, a to tým, že prijímateľke sociálnej služby v zariadení pre seniorov pani [REDAKOVANÉ] podal **medikamentóznou látkou injekčnou formou**.
13. V záznamoch účastníka konania (Denné + Nočné hlásenia) bolo uvedené: „p. [REDAKOVANÉ] *Kl. Agresívna, Dezorientovaná, pod Apaurin 1 amp. im. pod. dl'a doporuč. lek., zápisu záz. o pod. lieku. Mimo ord. lek, + dekurz kl. sled., o 14 h pod. Apaurin 1 amp. im.*“ Účastník konania však **nepreukázal podanie lieku na základe písomného nariadenia/schválenia lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria v individuálnom prípade, ale na základe všeobecného „odporúčania“**, čo je mechanizmus telesného obmedzenia prijímateľov sociálnej služby, ktorý **zákon o sociálnych službách nepozná a ani nepripúšťa**. Hoci účastník konania vo svojom vyjadrení k protokolu o výsledku dozoru uviedol, že podanie lieku bolo riešené telefonicky s lekárom, ktorý sa nenachádzal v zariadení. Následne ako uvádza účastník konania: „pri najbližšej kontrole klienta lekár uvedené zaznačil do zdravotnej dokumentácie.“ Z predloženého záznamu účastníka konania a jeho vyjadrenia vyplýva, že použitie telesného obmedzenia sa uskutočnilo na základe rozhodnutia zamestnanca poskytovateľa sociálnej služby, teda mimo pravidelnej ordinácie lekára.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 4 druhej vety zákona o sociálnych službách, nevyhnutné telesné obmedzenie písomne nariaďuje, schvaľuje a potvrdzuje svojim podpisom lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria. **Dodatočné schválenie pri použití liekov nie je možné**. Aj v dôvodovej správe k zákonu č. 280/2019 Z. z. je uvedené, že akékoľvek telesné obmedzenie prijímateľa sociálnej služby podlieha nevyhnutnosti schvaľovania, nariaďovania lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria a vyjadreniu sociálneho pracovníka k tomuto telesnému obmedzeniu, súčasne sa striktne upravuje, že tieto úkony musia byť vykonané písomne a potvrdené podpisom tohto lekára a sociálneho

pracovníka. Dôvodom je zdôraznenie spoluzodpovednosti za vykonaný zásah do integrity osobnosti prijímateľa sociálnej služby a jeho dôstojnosti. Zároveň predložená dokumentácia poskytovateľa s názvom „Register telesných a netelesných“ obmedzení **neobsahovala v preverovanom období žiaden záznam o tom, že poskytovateľ sociálnej služby použil telesné obmedzenie** u tejto prijímateľky sociálnej služby. Taktiež účastník konania nepredložil vyjadrenie sociálneho pracovníka, ktorým by sa ku konkrétnemu použitiu obmedzenia vyjadril (prípadný popis zranení, ktoré utrpeli zúčastnené fyzické osoby), na základe čoho by legitimizoval použitie telesného obmedzenia a aj to, že použitie netelesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby bolo na zvládnutie konkrétnej situácie nepostačujúce a z toho dôvodu poskytovateľ sociálnej služby pristúpil k použitiu telesného obmedzenia. Účastník konania nezaznamenal použitie telesného obmedzenia v registri obmedzení zriadenom na tento účel, ktorý je povinný poskytovateľ sociálnej služby viesť v informačnom systéme sociálnych služieb.

14. Prvky zákonom o sociálnych službách ustanovenej právnej reglementácie pri netelesných a telesných obmedzeniach voči prijímateľom sociálnej služby (najmä účel a význam všeobecného **zákazu používania obmedzení osôb v podmienkach poskytovania sociálnych služieb** ako zásady - pravidla správania sa osôb pri poskytovaní sociálnych služieb, explicitné ustanovenie **podmienok umožňujúcich odchýlku** – výnimku z takto ustanoveného zákazu pravidla, stanovenie **požiadavky kumulatívneho** naplnenia zákonom určených podmienok/ okolností pre vznik takej situácie pri poskytovaní sociálnych služieb odôvodňujúcej možnosť odchýlenia sa v postupoch/ pri poskytovaní služby od primárneho pravidla správania sa, **taxatívny výpočet konkrétnych možných spôsobov** obmedzenia fyzických osôb, ak dôjde k naplneniu a overeniu predchádzajúcich okolností, ustanovenie **pravidla prednosti netelesného obmedzenia** pred obmedzením telesným osoby prijímateľa sociálnej služby, **následné povinnosti súvisiace so zaznamenávaním a informovaním o obmedzení prijímateľa sociálnej služby**) nie je prípustné vnímať a ani aplikovať (používať poskytovateľom sociálnej služby) či už mimo takýto ucelený zákonný rámec alebo osobitne/ selektívne/ preferenčne. Inými slovami, nie je túto právnu úpravu možné, žiadúce a prípustné aplikovať bez artikulácie ostatných prvkov a/alebo spôsobom, ktorý by charakteristiku vyššie uvedených prvkov rozširoval (napr. rozširoval taxatívny výpočet spôsobov obmedzenia alebo i kumulatívne splnenie podmienok pre obmedzenie vnímal ako vznik povinnosti „obmedziť“ a nie iba konštituovanie jednej z možností riešenia/ reakcie/ sanácie), alebo zužoval (napr. nerešpektovanie informačných povinností alebo podmienok/ náležitostí napríklad nie je možné dodatočné schválenie lekárom), alebo selektívne vyberal iba niektoré z prvkov takto určeného zákonného rámca (napr. správna identifikácia situácie „ohrozenia“ alebo výber takého spôsobu obmedzenia, ktorý zákon o sociálnych službách nepripúšťa). Zákonodarca touto právnu úpravou mieni v jej celistvosti nastavenie takých pravidiel poskytovania sociálnej služby, ktoré sú z pohľadu zákonodarcu „garantujúce“ rešpekt a i reálnu aplikáciu/ napĺňanie základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb. Zákonodarca isto nemienil ustanoveniami § 10 zákona o sociálnych službách „formálne“ konštatovanie/ proklamáciu, ale reálny, efektívny a predvídateľný systém „bŕzd, protiváh a na seba nadväzujúcich garancií“ ako pre prijímateľa sociálnej služby, tak i pre poskytovateľa sociálnej služby (objektívne) a jeho zamestnancov.

15. Použitie liekov ako telesného obmedzenia podľa zákona o sociálnych službách **nemožno**

dodatočne schvaľovať, a to podľa ustanovenia § 10 ods. 4 tretej vety zákona o sociálnych službách. Podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách, telesné a netelesné obmedzenie prijímateľa sociálnej služby **musí byť zaznamenané v registri telesných a netelesných obmedzení** zriadenom na tento účel, ktorý je povinný poskytovateľ sociálnej služby **viesť v informačnom systéme sociálnych služieb**.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 5 register obmedzení obsahuje **zápis každého obmedzenia prijímateľa sociálnej služby** s uvedením jeho mena, priezviska a dátumu narodenia, spôsob a dôvody obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, dátum a čas trvania tohto obmedzenia, opis okolností, ktoré viedli k obmedzeniu prijímateľa sociálnej služby, s uvedením príčiny nevyhnutného obmedzenia, opatrenia prijaté na zamedzenie opakovania situácie, pri ktorej bolo nevyhnutné použiť obmedzenie, meno a priezvisko lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, ktorý obmedzenie nariadil schválil alebo dodatočne bezodkladne schválil, meno a priezvisko sociálneho pracovníka, ktorý sa k použitiu obmedzenia vyjadril a popis zranení, ktoré utrpeli zúčastnené fyzické osoby.

16. Evidencia obmedzení však neslúži len na kontrolu samotného použitia obmedzenia, ale pomáha aj poskytovateľovi sociálnej služby revidovať, preverovať, prípadne meniť spôsob a priebeh poskytovanej sociálnej služby s ohľadom na prevenciu rizikového správania a hľadať možnosti a spôsoby skvalitnenia jej poskytovania v súlade s potrebami prijímateľa sociálnej služby. Preto je aj dôležité, aby poskytovateľ sociálnej služby vytváral a uplatňoval systém získavania a odovzdávania potrebných informácií medzi zamestnancami o prevencii, priebehu a postupoch riešenia rizikových situácií, kedy môže dôjsť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia prijímateľov sociálnej služby alebo iných fyzických osôb.

K BODU III. VÝROKU TOHTO ROZHODNUTIA:

17. Poskytovateľ sociálnej služby uvedenej v ustanoveniach § 26, § 27, § 29, § 32, § 32b a § 34 až § 40 zákona o sociálnych službách je podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách **povinný dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov** podľa prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách (**Maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov**). V poznámke uvedenej v prílohe č. 1 k zákonu o sociálnych službách je uvedené, že počet prijímateľov sociálnej služby zodpovedá počtu miest v zariadení zapísanému v registri. **Zároveň musí počet zamestnancov zodpovedať počtu zamestnancov s plným fondom pracovného času**. Zamestnanci, ktorí pracujú na skrátený pracovný úväzok sa v počte zamestnancov uvádzajú v prepočítanom stave podľa dĺžky pracovných úväzkov vo vzťahu k plnému fondu pracovného času.
18. Na základe údajov z informačného systému mal účastník konania kapacitu **40 miest v zariadení pre seniorov, kapacitu 25 miest v špecializovanom zariadení, a kapacitu 40 miest v zariadení opatrovateľskej služby** , a to k dátumu 09. 02. 2023. Všetky tieto sociálne služby účastník konania poskytoval resp. poskytuje celoročnou pobytovou formou. Podľa prílohy č.1 k zákonu o sociálnych službách je maximálny počet prijímateľov sociálnej

služby na jedného zamestnanca:

- **v zariadení pre seniorov**, v ktorom počet osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti IV-VI je viac ako 50 % z celkového počtu prijímateľov sociálnej služby s celoročnou pobytovou sociálnou službou 2,0 a percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov 52%,
- **v špecializovanom zariadení** s celoročnou pobytovou sociálnou službou 1,3 a percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov 65% a
- **v zariadení opatrovateľskej služby** pobytovou sociálnou službou 2,0 a percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov 52%.

19. Podľa údajov, ktoré je poskytovateľ povinný viesť v IS SoS v elektronickej podobe, keď podľa ustanovenia § 95 ods. 9 zákona o sociálnych službách je **poskytovateľ sociálnej služby povinný viesť v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby, ktorých pracovná činnosť je vykonávaná pri poskytovaní sociálnej služby**, ku dňu začatia výkonu dozoru, t. j. 09. 02. 2023 evidoval pre jednotlivé poskytované druhy nasledovný počet zamestnancov: **v zariadení pre seniorov** má uzatvorený pracovnoprávny vzťah deväť zamestnancov na 40 hodinový týždenný pracovný úväzok, dvaja zamestnanci na 38,75 týždenný pracovný úväzok, deväť zamestnancov na 37,5 hodinový týždenný úväzok, jeden zamestnanec na 18,75 hodinový týždenný úväzok, dvaja zamestnanci na 10 hodinový týždenný pracovný úväzok a jeden zamestnanec vykonáva prácu na dohodu o pracovnej činnosti. Podľa platnej právnej úpravy má na počet prijímateľov sociálnej služby podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnych službách pripadať 20 zamestnancov s plným fondom pracovného času na celkovom počte prijímateľov, z toho 10,4 odborného zamestnanca. Na tento druh a formu sociálnej služby má účastník konania evidovaných v informačnom systéme po prepočítaní úväzkov na plný fond pracovného času 21 zamestnancov, z toho 11 odborných zamestnancov. **V špecializovanom zariadení** je personálne obsadenie nasledovné: dvaja zamestnanci majú uzatvorený pracovnoprávny vzťah na 40 hodinový týždenný pracovný úväzok a šesť zamestnancov na 37,5 hodinový týždenný pracovný úväzok. Podľa platnej právnej úpravy má na počet prijímateľov sociálnej služby podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnych službách pripadať 19,23 zamestnancov s plným fondom pracovného času na celkovom počte prijímateľov, z toho 12,5 odborného zamestnanca. **Na tento druh a formu sociálnej služby má účastník konania evidovaných v informačnom systéme po prepočítaní úväzkov na plný fond pracovného času 8 zamestnancov, z toho 6 odborných zamestnancov. V zariadení opatrovateľskej služby** má šesť zamestnancov uzatvorený pracovnoprávny vzťah na 37,5 týždenný pracovný úväzok, jeden zamestnanec na 38,75 týždenný pracovný úväzok, jeden zamestnanec vykonáva výkon práce na dohodu o vykonaní práce 350 hodín ročne a jeden zamestnanec 60 hodín ročne. Podľa platnej právnej úpravy má na počet prijímateľov sociálnej služby podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnych službách pripadať 20 zamestnancov s plným fondom pracovného času na celkovom počte prijímateľov, z toho 10,4 odborného zamestnanca. **Na tento druh a formu sociálnej služby má účastník konania evidovaných v informačnom systéme po prepočítaní úväzkov na plný fond pracovného času 10 zamestnancov, z toho 7 odborných zamestnancov.**

20. Taktiež podľa dokumentácie poskytnutej poskytovateľom sociálnej služby v rámci dozoru, a to rozdelenie fondu pracovného času medzi jednotlivé druhy a formy poskytovanej sociálnej

služby je stav nasledovný: **v zariadení pre seniorov** má uzatvorený pracovnoprávny vzťah dvadsaťsedem zamestnancov na 14,2875 hodinový týždenný pracovný úväzok, piati zamestnanci na 14,76375 týždenný pracovný úväzok, osem zamestnancov na 15,24 hodinový týždenný úväzok, jeden zamestnanec na 11,43 hodinový týždenný úväzok, jeden zamestnanec na 4,7625 hodinový týždenný pracovný úväzok a štyria zamestnanci na 3,81 hodinový týždenný úväzok. Podľa platnej právnej úpravy má na počet prijímateľov sociálnej služby podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnych službách pripadať 20 zamestnancov s plným fondom pracovného času na celkovom počte prijímateľov, z toho 10, 4 odborného zamestnanca s plným fondom pracovného času. Na tento druh a formu sociálnej služby má účastník konania evidovaných v poskytnutej dokumentácie po prepočítaní úväzkov na plný fond pracovného času **16,002 zamestnancov**, z toho 11,049 odborných zamestnancov. **V špecializovanom zariadení** je personálne obsadenie nasledovné: dvadsaťsedem zamestnancov na 8,925 hodinový týždenný pracovný úväzok, piati zamestnanci na 9,2225 týždenný pracovný úväzok, osem zamestnancov na 9,52 hodinový týždenný úväzok, jeden zamestnanec na 7,14 hodinový týždenný úväzok, jeden zamestnanec na 2,975 hodinový týždenný pracovný úväzok a štyria zamestnanci na 2,38 hodinový týždenný úväzok. Podľa platnej právnej úpravy má na počet prijímateľov sociálnej služby podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnych službách pripadať 19,23 zamestnancov s plným fondom pracovného času na celkovom počte prijímateľov, z toho 12,5 odborného zamestnanca. Na tento druh a formu sociálnej služby má účastník konania evidovaných v poskytnutej dokumentácie po prepočítaní úväzkov na plný fond pracovného času **10 zamestnancov**, z toho 7 odborných zamestnancov. **V zariadení opatrovateľskej služby** má uzatvorený pracovnoprávny vzťah dvadsaťsedem zamestnancov na 14,2875 hodinový týždenný pracovný úväzok, piati zamestnanci na 14,76375 týždenný pracovný úväzok, osem zamestnancov na 15,24 hodinový týždenný úväzok, jeden zamestnanec na 11,43 hodinový týždenný úväzok, jeden zamestnanec na 4,7625 hodinový týždenný pracovný úväzok a štyria zamestnanci na 3,81 hodinový týždenný úväzok. Podľa platnej právnej úpravy má na počet prijímateľov sociálnej služby podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnych službách pripadať 20 zamestnancov s plným fondom pracovného času na celkovom počte prijímateľov, z toho 10, 4 odborného zamestnanca. Na tento druh a formu sociálnej služby má účastník konania evidovaných v poskytnutej dokumentácie po prepočítaní úväzkov na plný fond pracovného času **16,002 zamestnancov**, z toho 11,049 odborných zamestnancov.

21.

Zamestnanci poskytovateľa podľa druhu sociálnej služby	Zariadenie pre seniorov 40 miest		Špecializované zariadenie 25 miest		Zariadenie opatrovateľskej služby 40 miest	
	Celkový počet	Počet odborných zamestnancov	Celkový počet	Počet odborných zamestnancov	Celkový počet	Počet odborných zamestnancov
Prepočítaný počet zamestnancov s plným fondom pracovného času podľa predloženého zoznamu zamestnancov	16,002	11, 049	10,00	7	16,002	11,049
Prepočítaný počet zamestnancov s plným fondom pracovného času podľa IS SoS	21	11	8	6	10	7

Zákonom stanovený/požadovaný minimálny počet zamestnancov	20	10,4	19,23	12,5	20	10,4
---	----	------	-------	------	----	------

Poskytovateľ má v špecializovanom zariadení s celoročnou pobytovou formou registrovanú kapacitu **25 miest**. V informačnom systéme sociálnych služieb má evidovaných **8 zamestnancov, z ktorých 6 je odborných**. Podľa platnej právnej úpravy má pripadať na jedného zamestnanca maximálny počet prijímateľov 1,3 - čo je vzhľadom na kapacitu zariadenia **19,23 zamestnancov** a minimálny počet odborných zamestnancov na jedného prijímateľa je 65 % - čo je **12,5 odborných zamestnancov**. Podľa dokumentácie získanej v rámci dozoru poskytovateľ má v špecializovanom zariadení s celoročnou pobytovou formou podľa rozdelenia fondu pracovného času **10 zamestnancov**, z tohto počtu je **7 odborných zamestnancov**.

V zariadení opatrovateľskej služby s celoročnou pobytovou formou má registrovanú kapacitu **40 miest**. V informačnom systéme sociálnych služieb má evidovaných **10 zamestnancov, z ktorých 7 je odborných**. Podľa platnej právnej úpravy má pripadať na jedného zamestnanca maximálny počet prijímateľov 2,0 - čo je vzhľadom na kapacitu zariadenia **20 zamestnancov** a minimálny počet odborných zamestnancov na jedného prijímateľa je 52 % - čo je **10,4 odborných zamestnancov**. Podľa dokumentácie získanej v rámci dozoru poskytovateľ má v zariadení opatrovateľskej služby podľa rozdelenia fondu pracovného času **16,002 zamestnancov**, z tohto počtu je **11,049 odborných zamestnancov**.

V zariadení pre seniorov s celoročnou pobytovou formou, v ktorom počet fyzických osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti IV-VI je viac ako 50% z celkového počtu prijímateľov sociálnej služby, registrovanú kapacitu **40 miest**. V informačnom systéme sociálnych služieb má evidovaných **21 zamestnancov, z ktorých 11 je odborných**. Podľa platnej právnej úpravy má pripadať na jedného zamestnanca maximálny počet prijímateľov 2,0 - čo je vzhľadom na kapacitu zariadenia **20 zamestnancov** a minimálny počet odborných zamestnancov na jedného prijímateľa je 52 % - čo je **10,4 odborných zamestnancov**. Podľa dokumentácie získanej v rámci dozoru poskytovateľ má v zariadení opatrovateľskej služby podľa rozdelenia fondu pracovného času **16,002 zamestnancov**, z tohto počtu je **11,049 odborných zamestnancov**.

ISV v rámci posúdenia výšky pokuty sa zaoberalo závažnosťou a následkami, a skúmalo aj stav naplnenia personálneho normatívu vzhľadom na reálny počet prijímateľov sociálnej služby v zariadení účastníka konania ku dňu 09. 02. 2023. Podľa informačného systému sociálnych služieb mal účastník konania nasledujúce počty prijímateľov sociálnej služby: zariadenie pre seniorov: 32, špecializované zariadenie: 15 a zariadenie opatrovateľskej služby: 25. Účastník konania by nespĺňal v špecializovanom zariadení maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca (11,54) a ani minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov (7,5), a to ani podľa údajov z informačného systému sociálnych služieb a ani podľa predloženej dokumentácie. Tiež v zariadení opatrovateľskej služby by nespĺňal maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca (12,5) podľa údajov z informačného systému sociálnych služieb.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že účastník konania k **09. 02. 2023** nespĺňa maximálny počet prijímateľov sociálnej služby, ktorý má pripadať na jedného zamestnanca s plným fondom pracovného času v prípade zariadenia pre seniorov, špecializovaného zariadenia a zariadenia opatrovateľskej služby a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov v špecializovanom zariadení. Nakoľko údaje v systéme sociálnych služieb a údaje poskytnuté ISV zo strany poskytovateľa sociálnej služby sú rôzne a v záujme náležitého objasnenia veci ISV vychádzalo z údajov poskytnutých samotným poskytovateľom sociálnej služby.

22. Zákonom prekročený počet prijímateľov sociálnej služby na jedného pracovníka v priamej starostlivosti môže mať negatívny vplyv na napĺňanie individuálnych potrieb prijímateľov sociálnych služieb, pretože v zníženej miere reflektuje na individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby. V ustanovení § 7 zákona o sociálnych službách sú stanovené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Je zrejmé, že k ich reálnemu uplatňovaniu nemôže dochádzať, ak poskytovateľovi sociálnej služby chýba personál.

K SPRÁVNEMU KONANIU A K URČENIU VÝŠKY POKUTY:

23. **Dňa 25. 06. 2024** bolo poskytovateľovi sociálnej služby doručené oznámenie o začatí správneho konania o uložení pokuty zo **dňa 21. 06. 2024** (č. záznamu 74573/2024) a zároveň bol vyzvaný, aby v lehote do 10 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia sa k nemu vyjadril. Poskytovateľ sociálnej služby sa k uvedenému oznámeniu o začatí správneho konania nevyjadril.
24. Úradným listom zo **dňa 23. 07. 2024** bol účastník konania podľa ustanovenia § 33 ods. 2 správneho poriadku vyzvaný na **vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním v lehote 7 dní odo dňa doručenia, čiže od 24. 07. 2024. Účastník konania sa dňa 29. 07. 2024 vyjadril k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním.** Vo svojom vyjadrení uviedol, že sa pridrižiava svojho Vyjadrenia k protokolu o výsledku dozoru pri poskytovaní sociálnych služieb SENIOR MODROVÁ zo dňa 31. 01. 2024. Zároveň sa vyjadril k jednotlivým správnym deliktom uvedených v Oznámení o začatí správneho konania o uložení pokuty poskytovateľovi sociálnej služby tak, že:
- *Prijímateľ sociálnej služby pán [REDAKOVANÉ] má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, ustanovenej opatrovníčke bol poštou zaslaný návrh k podpisu novej zmluvy, tiež bola telefonicky kontaktovaná. Opatrovníčka uviedla, že je chorá a keď dôjde k zlepšeniu jej zdravotného stavu zmluvu doručí. Účastník konania poukazuje na to, že nemal možnosť donútiť opatrovníčku podpísať zmluvu a nechcel postupovať v neprospech prijímateľa sociálnej služby.*
  - *Nevyhnutne nedochádzalo k podmieňovaniu uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným plnením. Manipulačný poplatok v sume 100 Eur bol zo zmlúv s novými prijímateľmi bezodkladne vypustený a po zmene vedenia sa neuplatňuje. Vrátna zábezpeka (1000 Eur) sa využíva v prípade nadštandardných služieb (kadernička, kozmetička, manikúra, pedikúra, ...), ale aj na zabezpečenie osláv (životné jubileá). Podľa účastníka konania je bežná vo všetkých nimi oslovených zariadeniach (depozit, záloha), pričom sa neuvádza do zmluvy. Zároveň uvádza, že vypracoval nový systém*

- úhrad za nadštandardné služby, ktoré zvyšujú kvalitu a dostupnosť vybraných služieb poskytovateľa, ktoré nie sú súčasťou poskytovania sociálnej služby.
- Neurčenie ceny za jednotlivé druhy jedál a poplatok za televíziu boli bezodkladne odstránené.
  - Pani [REDAKOVANÉ] bola podaná jedna ampulka apaurinu, po telefonickom rozhovore s lekárom v odbore psychiatria, ktorý sa v tom momente nenachádzal v zariadení sociálnych služieb, pričom pri najbližšej kontrole klienta zaznačil uvedené do zdravotnej dokumentácie. Situácia bola vážna a nekonaním by mohlo dôjsť podľa účastníka konania k zhoršeniu stavu prijímateľky sociálnej služby. Účastník konania poukazuje na znenie ustanovenia § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách o dodatočnom schválení. Zamestnanci boli poučení, aby prípady obmedzení zaznamenávali v registri telesných a netelesných obmedzení a v informačnom systéme ministerstva.
  - Poukazuje na nedostatok pracovníkov v sociálnych službách a na to, že situáciu s nedostatkom pracovníkov aktívne riešia. Reálne situácie, ktoré v dôsledku toho nastanú, nemožno vždy riešiť bezprostredne.
  - Účastník konania upriamuje pozornosť na dodržiavanie a základných princípov správneho trestania a na rozhodnutie Najvyššieho súdu 8Asan/28/2018 zo dňa 24. 10. 2019.
  - Väčšina správnych deliktov bola spáchaná z nedbanlivosti a prevažná časť bola bezodkladne odstránená.
  - Účastník konania ich nemohol ovplyvniť (prehováranie zamestnancov na podanie výpovedí, nepodpísanie zmluvy (dodatku) vo vzťahu k prijímateľovi sociálnej služby pánovi [REDAKOVANÉ]).
  - K podaniu apaurinu účastník konania poukazuje na materiálny korektív a na to, že závažnosť je priam nepatrná, na dobrú vieru (úmysle pomôcť prijímateľke sociálnej služby) a zásadu zákonnosti. Podľa účastníka konania je tu absencia akejkoľvek závažnosti a ohrozenia danej osoby, či spoločnosti a neskôr dané konanie bolo schválené lekárom.
  - Zásadu ultima ratio represie, už samotný protokol viedol k náprave, takmer všetky nedostatky boli odstránené bezodkladne.
  - Vyvodenie ďalších dôsledkov teda nie je podľa vyjadrenia účastníka konania potrebné, prípadne žiada o uloženie čo najnižšej pokuty po zohľadnení okolností prípadu. Zároveň tvrdí, že pokuta môže zhoršiť ekonomickú situáciu poskytovateľa, čo môže mať negatívny dopad na kvalitu sociálnej služby.
  - Zásadu zákonnosti: prijímateľ sociálnej služby by bol do zariadenia prijatý aj bez úhrady poplatkov 100 a 1000 Eur.
  - Poskytnutú súčinnosť zo strany účastníka konania
  - Zamestnanci konajú s najlepším zámerom voči prijímateľom sociálnej služby, aby bol dosiahnutý žiadaný stav a nedošlo by k ohrozeniu života a zdravia, pričom zohľadňujú potreby a povahové črty jednotlivých prijímateľov a podľa toho následne postupujú.
  - Žiada o uloženie pokuty v dolnej polovici sadzby, pretože už samotné konanie malo preventívny a určitým spôsobom aj represívny charakter.

Zároveň účastník konania k svojmu opatreniu doložil prílohy: dodatky k zmluvám, vzor zmluvy, rozhodnutie o znížení kapacity, žiadosť o zmenu kapacity a tiež zoznam opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

25. Účastník konania svoje tvrdenia o doručení zmluvy resp. dodatku k zmluve o poskytovaní sociálnej služby opatrovníčke prijímateľa sociálnej služby pána [REDAKOVANÉ] ničím nepreukázal, a to napríklad doručenkou, ktorá predstavuje verejnú listinu. Je nepochybné, že poplatky 100 Eur a 1000 Eur sú obsiahnuté v cenníku účastníka konania od 01. 04. 2022 a 01. 02. 2023 a vzhľadom na to a tiež na časovú súvislosť a účel zákona o sociálnych službách je nepochybné, že tieto poplatky predstavujú peňažné plnenie bez ktorého by účastník konania neuzatvoril zmluvu o poskytovaní sociálnej služby resp. bez ktorého by nedošlo k reálnemu poskytovaniu sociálnej služby. Pokiaľ má účastník konania vedomosť, že v iných zariadeniach sociálnych služieb dochádza k podmieňovaniu uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným či nepeňažným plnením má možnosť podať oznámenie ISV. Konanie iných poskytovateľov sociálnej služby ho nezbavuje administratívnoprávnej zodpovednosti, naopak je potrebné upriamiť pozornosť na toto protiprávne konanie, a to z hľadiska generálnej prevencie.

Okrem toho poskytovateľ sociálnej služby ako právnická osoba, má disponovať dostatočnými vedomosťami, skúsenosťami, schopnosťami, aby mal potrebnú znalosť právnych predpisov, ktorými sa riadi oblasť sociálnych služieb. Takisto má predpokladať možné okolnosti, ktoré môžu nastať, s ktorými je spojené poskytovanie sociálnej služby a na takéto prípady byť pripravený, prípadne ich bezprostredne riešiť, a to takým spôsobom, aby dochádzalo k dodržiavaniu príslušných právnych noriem.

V prípade podania apaurinu nebola táto situácia zaznamenaná v registri telesných a netelesných obmedzení hoci napĺňa atribúty telesného obmedzenia podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách. Okrem iného podľa ustanovenia § 10 ods. 4 tretej vety nie je možné telesné obmedzenie použitie liekov dodatočne schvaľovať.

Správny orgán sa pri vydávaní rozhodnutia riadil základnými zásadami správneho trestania. Prípadná nedbanlivosť účastníka konania neovplyvňuje právne posúdenie jednotlivých správnych deliktov v oblasti sociálnych služieb, pre ktoré z hľadiska posúdenia postačuje objektívna zodpovednosť a nie je potrebné skúmať úmysel. Správny orgán prihliadol na závažnosť a následky, ktorými sa zaoberal pri jednotlivých skutkoch. Konanie hoci aj s najlepším úmyslom, či konanie viere nezbavuje účastníka konania zodpovednosti za jeho protiprávne konanie.

Pokuta uložená týmto rozhodnutím je v dolnej hranici sadzby a vzhľadom na výnosy účastníka konania nie je likvidačného charakteru. Pokuta z hľadiska naplnenia predpokladov individuálnej ako aj generálnej prevencie, musí mať citelný zásah do sféry subjektu, ktorý sa dopustil správneho deliktu. Negerovanie zisku spoločnosti nemôže byť dôvodom, pre ktorý nemôže byť uložená pokuta, takýmto spôsobom by dochádzalo k akejsi imunite takýchto subjektov. Okrem toho účastník konania je v strate, ktorá je výrazne vyššia ako pokuta, ktorú má možnosť ministerstvo uložiť, tým pádom pokuta nemôže mať likvidačný charakter.

Odstránenie nedostatkov, prijatie opatrení a zníženie kapacity v rámci konania prebiehajúceho na samosprávnom kraji boli zohľadnené pri určení výšky pokuty.

26. Správny delikt vykazuje znaky škodlivosti, nebezpečnosti a závažnosti pre spoločnosť, porušuje/ohrozuje záujmy spoločnosti. Zodpovednosť za spáchanie správneho deliktu je založená na objektívnom princípe, čiže sa posudzuje bez ohľadu na zavinenie.
27. Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ministerstvo uloží za správny delikt v oblasti sociálnych služieb pokutu do 5000 eur.
28. Ministerstvo v tomto rozhodnutí, po zvážení všetkých okolností ukladá účastníkovi konania – poskytovateľovi sociálnej služby pokutu vo výške 1000 eur. Platná právna úprava určuje zvážiť ministerstvu pri určení výšky pokuty závažnosť, následky, opakované spáchanie deliktu alebo spáchanie viacerých správnych deliktov. Je vecou správnej úvahy ministerstva (správneho orgánu) zvážiť tieto aspekty, pričom platná právna úprava neurčuje ani hierarchiu týchto aspektov, ani mieru, v akej sa na ten ktorý aspekt pri určení výšky pokuty prihliada. Ministerstvo pri ukladaní sankcie prihliadlo aj na charakter sankcie ako takej, ktorou je preventívna a represívna funkcia. Zároveň sa ministerstvo pri ukladaní sankcie riadilo základnými zásadami správneho trestania – zásadou zákonnosti trestania, zásadou spravodlivosti, zásadou individualizácie sankcie a zásadou primeranosti.
29. Podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ak sa dozorovaný subjekt dopustil viacerých správnych deliktov, ministerstvo rozhodne o uložení pokuty za správny delikt v jednom konaní.
30. Právna úprava týkajúca sa zbíhajúcich správnych deliktov absentuje v príslušných právnych predpisov. Je potrebné, a teda prípustné podľa súdnej judikatúry aj právnej teórie, používať *analógiu legis*. Ministerstvo vychádzalo zo všeobecnej zásady, že analógia trestného práva je prípustná v obmedzenom rozsahu, ak vec nie je upravená, a nie je to na ujmu subjektu, ktorý sa dopustil správneho deliktu či na ujmu verejného záujmu. Podľa trestnoprávnej teórie o súbeh trestných činov ide vtedy, ak ten istý páchatel' spáchal dva alebo viac trestných činov pred tým, ako bol za niektorý z nich odsúdený súdom prvého stupňa, a pokiaľ nezanikla trestnosť niektorého z nich. Účastníkovi konania ministerstvo uložilo, z hľadiska hmotnoprávnych účinkov súbehu, úhrnnú pokutu za správny delikt najprísnejšie postihnuteľný, ktorá sa uplatňuje pri viacerých priestupkov toho istého páchatel'a prejednávaných v jednom konaní – na základe *analógie legis* k zákonu č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Zbíhajúce sa delikty sú postihnuté len trestom určeným pre najťažší z nich, čo pri rovnakých sadzbách pokút znamená, že správny orgán posúdi závažnosť deliktu a úhrnná sankcia sa uloží podľa sadzby za najzávažnejší z týchto deliktov (závažnosť je nutné posudzovať i z pohľadu rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky). **Prihliada sa predovšetkým na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem, proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená.**
31. Z hľadiska závažnosti a následkov je potrebné poukázať na to, že **porušenie povinností ustanovených v § 10 zákona o sociálnych službách možno zaradiť medzi najzávažnejšie. Dôvodom je to, že zasahujú do zdravia, integrity, dôstojnosti, bezpečnosti prijímateľ'a sociálnej služby.** Zároveň tu dochádza k porušeniu všeobecného zákazu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania ako základného ľudského práva, či k obmedzovaniu práva na sebaurčenie, autonómie vôle prijímateľ'ov sociálnej služby. Ministerstvo z hľadiska miery

závažnosti za rovnako závažné považuje dopustenie sa skutku uvedenom v bode III. výroku tohto rozhodnutia, pretože práve **nedostatočné plnenie zákonom požadovaného personálneho normatívu** spôsobilo, že sociálna služba nebola poskytovaná na adekvátnej kvalitatívnej úrovni a v miere, ktorú predpokladá a požaduje zákon. Porušenie zákona o sociálnych službách týkajúce sa personálneho normatívu pravdepodobne spôsobilo, že nedochádzalo k napĺňaniu individuálnych potrieb samotných prijímateľov sociálnych služieb, takže poskytovateľ sociálnej služby si nemôže v adekvátnej miere plniť svoje povinnosti – odborné, obslužné a iné činnosti. V takomto prípade je možné hovoriť o nedostatku starostlivosti o prijímateľoch sociálnej služby. Uvedené obmedzenie a nenaplnenie personálneho normatívu zasahovalo aj do aspektu ľudskej dôstojnosti. Ponímanie ľudskej dôstojnosti v širšom zmysle totiž predpokladá, že osoby, ktoré patria k znevýhodneným skupinám sú v čo najväčšom rozsahu integrované a inkludované do bežného života. Pričom k integrácii a inkludovaniu nemohlo dochádzať v takej miere, ak by bola primeraná na zlepšenie stavu prijímateľov či aspoň nezhoršovanie ich stavu. Konanie účastníka konania predstavuje istú formu zanedbávania, tým, že prijímateľom sociálnej služby nie sú poskytované, zabezpečované či utvárané podmienky na ich progres či na zabránenie ich degradovaniu, tak aby bol napĺňaný účel poskytovania sociálnej služby. Závažnosť porušenia zákona o sociálnych službách je ovplyvnená aj tým, že **účastník konania podmienil uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby peňažným plnením, teda povinnosťou úhrady jednorazového manipulačného poplatku pri nástupe do zariadenia vo výške 100 Eur, a vratnej zábezpeky vo výške 1000 Eur.** Okrem toho poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach s podmienenou odkázanosťou na sociálnu službu zákon o sociálnych službách vo svojom ustanovení uvádza, že **poskytovanie sociálnej služby môže byť len na základe písomnej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.**

32. K porušeniu povinnosti účastníka konania podľa zákona o sociálnych službách (personálny normatív) došlo **voči viacerým prijímateľom sociálnej služby, čo sa týka telesného obmedzenia k porušeniu došlo voči 1 prijímateľke sociálnej služby.** Účastník konania má disponovať personálom, v takej kvantite, ale aj kvalite, aby nedochádzalo k takémuto protiprávnemu konaniu, aby bolo reálne možné zabezpečovať náležitú odbornú starostlivosť všetkým prijímateľom sociálnej služby. Niektorí prijímatelia sociálnej služby vzhľadom na ich fyzické a psychické determinanty si vyžadujú vyššiu mieru odbornej starostlivosti a pomoci. Poskytovatelia sociálnych služieb majú napĺňať individuálne potreby prijímateľov sociálnych služieb, pomáhať im takým spôsobom, aby boli čo najviac samostatní v každodenných činnostiach. U prijímateľov sociálnych služieb je potrebné rešpektovať odlišnosť a prijímať osoby so zdravotným postihnutím či určitou zdravotnou diagnózou ako súčasť ľudskej rozmanitosti a prirodzenosti, a tak aj k nim pristupovať. Je potrebné ich akceptovať, akceptovať ich pocity, túžby, rozhodnutia. Nie je vhodné vnucovať im svoju vôľu vo veciach, v ktorých majú schopnosť rozhodovať sami o sebe, hoci je potrebná zvýšená kontrola pri niektorých úkonoch. Pri nedostatočnom počte personálu, jeho neodbornosti to nie je možné v takej miere, akú si prijímatelia sociálnej služby vyžadujú.
33. Ministerstvo pri stanovovaní výšky pokuty postupovalo tak, aby výška pokuty **plnila represívnu funkciu a aby táto pokuta pôsobila na dozorovaný subjekt výchovne a zároveň plnila funkciu generálnej prevencie.** Závažnosť následkov vníma ministerstvo i z hľadiska miesta, kde k spáchaniu správneho deliktu došlo. K uvedeným deliktom totiž došlo

v prostredí, ktoré prijímateľom sociálnej služby má kompletne nahrádzať ich rodinné či domáce prostredie. Kladú sa tým zvýšené nároky na ochranu, bezpečnosť a dôstojnosť pri poskytovaní sociálnej služby. Práve z vyššie uvedených dôvodov ministerstvo uložilo pokutu v hornej polovici sadzby pokuty.

- 34.** Na základe uvedených skutočností ministerstvo rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku v lehote do 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia správny orgán, ktorý ho vydal. Včas podaný rozklad proti tomuto rozhodnutiu má odkladný účinok. Právoplatné rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

PhDr. Alena Zvarová Bašistová, PhD.
generálna riaditeľka